

Veljo Tormis

Suomalais-ugrilaisia
maisemia
Finnugor tájak

Az észti és finn zenei anyanyelv

Veljo Tormis

Veljo Tormis (1930–2017) a modernkori kórusirodalom egyik legkedveltebb zeneszerzője. Ha röviden akarnánk meghatározni az ő munkásságának jelentőségét, akkor azt mondhatjuk, hogy ő volt az észtek Bartók Bélája és Kodály Zoltánja. Ő teremtette meg az észti zenei nyelven alapuló koncertzenét. A feladat legalább annyi bátorságot követelt tőle, mint annak idején Bartókéktól, sőt talán többet is. A *Kalevala zenei világa* c. munkájában így ír erről a zenei nyelvről Lükő Gábor: *Van nekem egy szűk szájú, jegesszavú harangom. Így szólhatnék én is Barta Géza egykori nagyari gulyás szavaival, mert nem találok jobb szót ezekre a régi finn dalokra (...). Mert rövidek, „szűk szájúak” ezek a dalok, a Kalevala dallamai, még a mi régi dalainknál is rövidebbek, és elfogulatlan, objektív a hangjuk, „jeges a szavuk”, akárcsak a mi lírai dalainké. Ezt a lakonikus fogalmazást, a kevés szóval, de átütő erővel kifejezett szerelmes gondolatot becsülte régi dalainkban Bartók és Kodály.”* (In: *Zenei anyanyelvünk*, Budapest 2002)

Az észti és a finn kalevalai dallamok egy töről fakadnak, s csak ritkán terjednek túl három-négy hangon, az oktávot soha nem haladják meg, ls. szvitünk utolsó észti darabja. S tegyük hozzá, ritmikai világuk és mellérendelő soraik is nagyon szokatlanul hatnak a romantikus zene világához szokott fül számára. Veljo Tormis, s vele egyidőben, a 70-es években a finn Pekka Kostiainen (sz. 1944), akárcsak annak idején Bartókék, fel merték vállalni ezt a zenei nyelvet, s nem szépítgették, olyanként vállalták fel, amilyen, s azonosulni is tudtak vele, hogy ebből aztán koncertzenét teremthessenek a mai ember számára is. Így tört be váratlanul Európa és a világ kórus- és koncertzenei életébe és vált egyik évről a másikra népszerűvé az észti és finn zenei nyelv 1984-ben, amikor a Jyväskyläi Egyetem Musica-kuoro nevű kórusa a két szerző műveit egy LP-lemezen jelentette meg (Pekka Kostiainen Pakkasen luku és Veljo Tormis: Inkerin illat, 1984).

Ez a zenei nyelv, és előadásmódjuk is, néha annyira szokatlan, hogy e szerzők műveit nem minden kórusvezető meri műsorra tűzni. Ilyen művek például: Tormis: *Raua needmine*, 1972 /A vas születése/, *Kalevalan XVII. runo*, 1985 /A Kalevala XVII. éneke vagy a *Tantsulaul*, 2016? /Táncos nóta/ stb. illetve Kostiainen: *Pakkasen luku*, 1984.

Az itt bemutatásra kerülő szvit az Onkilahden musiikkiluokkien (Onkilahti Zenei Általános Iskola, Vaasa, Finnország) kórusa számára készült az egyes finnugor népek dalaiból. A szerző itt is gondosan ügyelt arra, hogy a feldolgozás megőrizze az adott nép zenei világának sajátosságait.

A szvit egyes darabjait önállóan is elő lehet adni. Ha a művet betanító karnagy a fordításban ötletesebb vagy prozódiailag helyesebb megoldásokat talál, azt nyugodtan alkalmazhatja.

Közreadta: Dr. Kádár György

Dr. Kádár György több mint harminc éve tanít a finnországi Vaasa városában, az ottani, Kodály-szellemiségű énektagozaton. A Finn Tudósok Társasága, a Finn Szemiotika Társaság, a Finn Irodalmi Társaság és más testületek tagja. Doktorátusát a Jyväskylä Egyetem zenetudományi szakán szerezte 1999-ben

Veljo Tormis: Suomalais-ugrilaisia maisemia/Finnugor tájak c. 15 tételes műve az alábbi linkeken (1-15.), kottája pedig az 6. oldaltól megtekinthető:

Sisällys/Tartalomjegyzék

1. Metsästyslaulu/Vadászok éneke (Mansi/manysi)	5
2. Kukkulalla lauletaan/Fönn a dombon énekelünk (Hanti/osztyák)	6
3. Mylly jauhaa Tonavalla /Duna parton van egy malom (Unkari/magyar)	7
4. Joen rannalla/Folyóparton (Udmurt/vottyák)	8
5. Järven rannalla/Tóparton (Komi/zürjén)	9
6. Kotiseutu/Hazám tájain (Mordva/mordvin)	10
7. Virta vierii/Folyik a víz (Mari/cseremisiz)	11
8. Tunturin rinteillä/Hegyoldalban (Saame/lapp)	13
9. Vepsän poluilla/Vepszeföld ösvényein (Vepsä/vepsze)	14
10. Eepoksen alku/Az eposz kezdete (Inkeroinen/izsór)	16
11. Tammipuu/Tölgyfa (Vatja/vót)	17
12. Paimenessa/Pásztordal (Karjala/karjalai)	19
13. Ankarat on aallot/Vad viharban (Suomi/finn)	20
14. Meren rannalla/Tengerparton (Liivi/liv)	22
15. Maailman synty/A világ születése (Viro/észti)	26

A 15 kórusdal magyar fordítását Albert Zsuzsanna és Kádár György készítette

1-15. Veljo Tormis: Suomalais-ugrilaisia maisemia/Finnugor tájak

1. Söow soj sâpöj/ Metsästyslaulu (manysi) [0:00-1:38](#)
2. Kej, sjile haari/ Kukkulalla lauletaan (hanti) [1:39-2:23](#)
3. Dunaparton van egy malom/ Mylly jauhaa Tonavalla (magyar) [2:24-3:25](#)
4. Tiljad baktsady/ Joen rannalla (udmurt) [3:26-4:23](#)
5. Una nyvjas/ Järven rannalla (komi) [4:24-5:29](#)
6. Vaj, serjejtj/ Kotiseutu (mordvin) [5:30-6:28](#)

7. Wödsa joga/ Virta vierii (mari) [6:29-8:18](#)
8. Pähtinjarga nunnu nunnuu/ Tunturin rinteillä (lapp) [8:19-9:42](#)
9. Tsitskohtjem, tsiberohtjem/ Vepsän (vepsze) [9:43-11:43](#)
10. Mäni miisi köntämähä/ Eepoksen alku (inkeri) [11:44-13:04](#)
11. Mikä puu tsylää takana?/ Tammipuu (vót) [13:05-13:59](#)
12. Piästan lehmäni leholla/ Paimenessa (karjalai) [14:00-15:43](#)
13. Kukkuu, kukkuu, kaukana kukkuu/ Ankarat aallot (finn) [15:44-17:27](#)
14. Tsittsolunkist, tsitsolinkist/ Meren rannalla (lív) [17:28-18:46](#)
15. Üks on öanapuu mäellä/ Maailman synty (észt) [18:47-22:45](#)

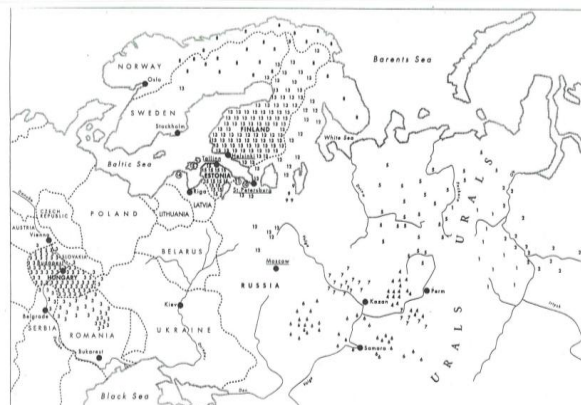
A fentebb említett CD-n a további számok hallhatók:

16. Lajos Bárdos: Lúd lába a tálba (Sinikka Pohjola) [22:50-23:47](#)
17. Ákos Papp: Suutari (suomalainen kansanlaulu) [23:48-24:43](#)
18. Eero Sipilä: Ville ja Valle (Kirsi Kunnas) [24:44-25:26](#)
19. Pekka Kostiainen: Sateinen päivä (Eeva-Liisa Manner) [25:27-26:41](#)
20. Jenő Ádám: Susi ja hyttynen/ A farkas és a szúnyogok (Sole Kallioniemi) [26:42-29:05](#)
21. Pál Járdányi: Vaunut ja juna/ Vonat és a mozdony (Hilkka Norkamo) [29:06-30:58](#)
22. Béla Bartók: Leivän paisto/ Cipósütés (Sole Kallioniemi) [30:59-33:16](#)
23. Erzsébet Szőnyi: I kken gyo ni kken gyo (japanilainen lastenlaulu) [33:17-35:46](#)
24. Rō Ogura (sov.): Ho taru koi (japanilainen lastenlaulu) [35:47-37:22](#)
25. Pekka Kostiainen: Apupapin papupata (Leena Ravantti) [37:23-38:14](#)
26. Pekka Kostiainen: Turun suru (Leena Ravantti) [38:15-39:37](#)
- 27-29. Béla Bartók-Lajos Bárdos: Kolme slovakialaista kansanlaulua (Három szlovák népdal) (Sinikka Pohjola)
 27. Alla puun/ Fa fölött [39:38-40:22](#)
 28. Haukka lensi puuhun [40:23-41:25](#)
 29. Seitsemän hanhenpoikaa [41:26-42:04](#)
- 30-37. Veljo Tormis: Modaalsed etuudid

30. Kevad (jooninen) [42:05-42:45](#)
31. Udu (doorinen) [42:46-43:30](#)
32. Külm (fryyginen) [43:31-44:16](#)
33. Lumi (lyydinen) [44:17-45:02](#)
34. Põud (miksolyydinen) [45:03-45:37](#)
35. Tuul (aiolinen) [45:38-46:36](#)
36. Vihm (kromaattinen) [46:37-47:35](#)
37. Kevad [47:36-48:11](#)
38. Zoltán Kodály: Koputa kannoillas/ Egyedem begyedem (Hilkka Norkamo) [48:12-50:03](#)
39. A. O. Väisänen-Veljo Tormis: Vjatkan tytöt (udmurtilainen kansanlaulu) [50:04-51:44](#)
40. A. O. Väisänen-Veljo Tormis: Miksi mun kasvatit (mordvalainen kansanlaulu) [51:45-52:47](#)
41. Pekka Kostiainen: Lankoiseni, lintuiseni [52:48-54:04](#)
42. Eero Sipilä: Pojat kun rannalla lauleli (suom. kansanlaulu) [54:05-55:24](#)
43. Väinö Hannikainen: Iltalaulu (suom. kansanlaulu) [55:25-57:45](#)
44. Kari Rydman: Niin kaunis on maa [57:46-1:02:06](#)
45. F. A. Ehrström: Lähteellä (J. L. Runeberg-E. Lönnrot) [1:02:07-1:04:12](#)
46. Reijo Kekkonen: äidin sydän (Lydia Koidula-Hilja Hahti) [1:04:13-1:06:26](#)
47. P. J. Hannikainen: Suojelusenkeli (Immi Hellen) [1:06:27-1:09:04](#)

A hangfelvétél forrása:

<https://www.youtube.com/watch?v=qlcZ7gjlCFM&t=1271s>

György Kádárille ja Onkilahden musiikkiluokkien lapsikuorolle (Vaasa)
To György Kádár and children's chorus Onkilahti (Vaasa, Finland)

Suomalais-ugrilaisia maisemia Finno-Ugric Landscapes

1. Metsästyslaulu

1. Hunting Song

(Mansilainen/Mansi = Vogul)

Veljo Tormis
1994

Rubato $\text{♩} = 72$

f *sub. p (eco)*

I 1.-2. O - hoo ho - ho - ho hoo hoo - hoo! O - hoo ho - ho - ho hoo hoo - hoo!

II *f* *sub. p (eco)*

Giusto $\text{♩} = 120$

f

1. Söow soj sá - pěj jáa - lēs - lám, söow njaar sá - pěj o - mé - nám.
Er - dót - me - zót bó - já - rok, va - dat - ha - lat va - dá - szok
2. Sojt uj kēn - sēm, jáa - lēs - lám, sojt njo - hhēs kää - jēm hháj - tám.
Les - ben ál - lok jó - part - j án, fo - lyó - kon is át - ví - gok

1. Já-něj-tur waa - lät njaa - kēs - tám, pang-hhēng jáat sá - pěj onš - tám.
Ze - get - zu - got bó - já - rok nyest - nek nyo - mát nyo - mo - zom.
2. Uuj - me njaa - lē - l(é) ää - li - lēm, njo - hhēs-mē hháp - hhē - nēl puu - wám.
Szar - väst le - dōnt nyil - vesz - szóm, nyu - lat log jó hur - kom.

CODA

Rubato *f* *sub. p (eco)*

Oo - hoo - ho - ho hoo! Oo - hoo - ho - ho hoo!

f *sub. p (eco)*

© 1995 Edition Fazer, Helsinki ATTACCA

1. Söow soj sápěj/ Metsästyslaulu (manysi) [0:00-1:38](#)

2. Kukulalla lauletaan

2. Singing on a Hillock

(Hantilainen/Hanti = Ostyak)

Cantabile ♩ = 92

I
Kej, sji - (le) (h)aa - ri (h)ij e - wēhl - tew, aj jo - hhan āāw
Hej, mi le - ā - nyok, é - ne - ke - lūnk, b - l yō - t o - nēl

II
aj ko - r(ē) - ti - jew, reep ohh - (le) pa - ti ka - rēj kor - ti - jew.
hej, mi kās fa - lūcs - kānk Domb - to - tō - kōn hej, mi é - nek - lūnk.

Hlaapt nāā - hēh - juhh hlāāhij - mang mu - wi - jew, hhoot nāā - hēh - juhh
Hét to - nyō - ta, to - nyō. to - nyō. Hat to - nyō - fa,

hlāāhij - mang mu - wi - jew, ij joo - š(ē) taaw - hiam in wet ee - wi, ij ku - r(ē) taaw - hiam
to - nyō - ta, to - nyō me - nyecs - kēk ke - zōk egy i - dō - sek me - nyecs - kēk, lā - buk

in wet ee - wi, ee - wet sji - (ju) (h)aa - ri (h)ihl - tew (i - je).
egy i - dō - sek, ot me - nyecs - i ke, é - ne ket - nek e - gyūt.

2. Kej, sjile haari/ Kukulalla lauletaan (hanti) [1:39-2:23](#)

3. Mylly jauhaa Tonavalla

3. The Mill on Danube

(Unkarilainen/Hungarian)

Moderato ♩ = 120

I

II

f *mf div.* *f*

1.-3. Ejl Heil Ejl Heil

1. Du - na par - ton van egy ma - lom, Du - na par - ton van egy ma - lom.
Myl - ly jau - haa To - na - val - la, myl - ly jau - haa To - na - val - la.
2. Ej, te kis - lány, u - gorj e - gyet, ej, te, kis - lány, u - gorj e - gyet.
Hei, sá tyt - tő, hyp - pāā ker - ran, hei, sá tyt - tő, hyp - pāā ker - ran.
3.=1.

1. Du - na par - ton van egy ma - lom, bú - bá - na - lot őrl - nek a - zon, ej - e - ha!
Myl - ly jau - haa To - na - val - la, jau - haa mur - heet mu - ru - sik - si, hei - pā - heil
2. Ej, te kis - lány, u - gorj e - gyet, ne saj - náld a ci - pel - lő - det, ej - e - ha!
Hei, sá tyt - tő, hyp - pāā ker - ran, ker - gūt kes - tää, tá - mán ver - ran, hei - pā - heil
3.=1.

mf *f*

mf div. *f* 3x

1. Ne - kem is van bú - bá - na - tom, o - da - vi - szem le - já - ra - tom, ej - e - ha!
O - mat pik - ku huó - le - ni - kün an - nan jau - haa mu - ru - sik - si, hei - pā - heil
2. Ha el - sza - kad, ú - jat ve - szek, a - zért én a ti - ed le - szek, ej - e - ha!
Jos ne - rat - kee, os - tan uu - det, mor - si - ok - si mul - le tu - let, hei - pā - heil
3.=1.

CODA

f *f* *f*

Ejl Heil Ejl Heil Ej - e - ha!
Heil Heil Hei - pā - heil

Du - na par - ton van egy ma - lom, Du - na par - ton van egy ma - lom.
Myl - ly jau - haa To - na - val - la, myl - ly jau - haa To - na - val - la.

f **ATTACCA**

3. Dunaparton van egy malom/ Mylly jauhaa Tonavalla (magyar) [2:24-3:25](#)

4. Joen rannalla 4. By the Riverside

(Udmurttilainen/Udmurt = Votyak)

Andante ♩ = 96
p (vuorohengitys/ staggered breathing)

I
II
III

Ti-ljad bak-tša-dy šur-du-ryn, aj-gaj, ti-ljad bak-tša-dy šur-du-ryn,
Fo-lyó-nak-part-ján ker'-te-tek, sej, haj, fo-lyó-nak-part-ján ker'-te-tek,

so-len ko-ty-raz vož badj-pu, aj-gaj, so-len ko-ty-raz vož badj-pu, aj-gaj.
š - a - tal' kiz - ták kó - rú - le, sej, haj, š - a - tal' kiz - ták kó - rú - le, sej, haj.

FINE
ATTACCA nr.5

Vož badj-pu ka-jök vož dör mu-gor-my, vož badj-pu ka-jök vož dör mu-gor-my,
Kar-csú de-re-kunk mint a kiz-tá-é, kar-csú de-re-kunk mint a kiz-tá-é,

sjo-tsai ke in-mar šud-jos-my, aj-gaj, sjo-tsai ke in-mar šud-jos-my, aj-gaj.
az Ūr ad-hat-na ő - ró-met, sej, haj, az Ūr ad-hat-na ő - ró-met, sej, haj.

DA CAPO al FINE

4. Tiljad baktsady/ Joen rannalla (udmurt) [3:26-4:23](#)

5. Järven rannalla 5. On the Lakeshore

(Komilainen/Komi)

Largo ♩ = 58

Tutti *f*

Gruppo *p (eco)*

I *f* *hoo,*

II *f*

III *(f)* *hoo,*

1. U - na nyv - jas tsju kört - tsjis - ny, u - na nyv - jas
Hej, lyä - nya - ink ősz - sze - gyűl - tek, hej, lyä - nya - ink

2. Ez - va do - rő let - tsja - lys - ny, Ez - va do - rő
Hej, kéz kéz - ben tő - ra sé - tál - nak, hej, kéz kéz - ben

Tutti *f*

Gruppo *p*

hoo,

u

1. tsju kört - tsjis - ny, zon - zo - ny mi - tsja nyv - jas, zon -
ősz - sze - gyűl - tek, hej, szé - pek, mind - mind szé - pek, hej,

2. let - tsja - lys - ny, zon - zo - ny mi - tsja nyv - jas, zon -
tő - ra sé - tál - nak, hej, győ - nyő - rű szép lá - nyok, hej,

Tutti *p*

rit.

hoo,

uu.

1. zo - ny mu - sa nyv - jas tsju kört - tsjis - ny.
győ - nyő - rű - sé - ge - sok, ősz - sze - gyűl - tek

2. zo - ny mu - sa nyv - jas let - tsja - lys - ny.
győ - nyő - rű szép lá - nyok, tő - ra sé - tál - nak.

ATTACCA

5. Una nyvjas/ Järven rannalla (komi) [4:24-5:29](#)

6. Kotiseutu 6. Homeplace (Mordvalainen/Mordvinian)

Adagio $\text{♩} = 72$
mf (vuorohengitys/staggered breathing)

I

1. Vaj, se - rjejtj, se - rjejtj, Mi - nja - ša - n(i)
 Hej, de dël cog a Mi - nya - san

2. Vi - rjentj kun ška - so Mi - nja - ša - n(i)
 Hej, a Mi nya - san er - de - jé - ben

II

f (vuorohengitys/staggered breathing)

1. pa - n(y) - do - (ny) - zo, pandt - nje - de se - rjejtj
 hegy - nek te - te - je hej, még dël ce - gebb

2. lu - g(y) - ga - (ny) - zo, lu - gantj kun ška - so
 gyõ - nyõ - nũ me - zõ gyõ - nyõ - rĩ me - zõn

1. Mi - nja - ša - n(i) vi - rjen - ze.
 Mi - nya - san er - de - je.

2. Mi - nja - ša - n(i) lisj - na - zo.
 Mi - nya - san for - nĩ - sa.

ATTACCA

6. Vaj, serjejtj/ Kotiseutu (mordvin) [5:30-6:28](#)

7. Virta vierii

7. Flowing River

(Marilainen/Mari = Cheremiss)

Con passione $\text{♩} = 72$

f div.

I. Wè - dšè jo - ga, sir - žè ko - dheš, wèd - šè jo -
Fo - lyik a vž, ma - rad a part to - lyik a

ga, sir - žè ko - dheš. Mä - žè ke - nā,
vž, ma - rad a part Mī el - me - gyūnk,

tā - žè ko - dha, mā - žè ke - nā, tā - žè ko - dha.
i ma - rad tok, mī el - me - gyūnk, i ma - rad tok,

Tempo I

sub. f

2. Ša - tša - šš - žš ša - tšön - na ik šū - ngāš - tēs kōt - kō ganj.
Mind egy - más - nak szó - let - űnk, a - kár - csak a mé - hecs kék.

7. Wödsa joga/ Virta vierii (mari) [6:29-8:18](#)

8. Tunturin rinteillä

8. On the Slopes of Fjeld

(Saamelainen/Sami=Lappish)

I

Joiku (Nordic yodel) ♩ = 104

3x

I

f

1.-3. Päh - ti - njarg - ga nun - nu nun - nuu, Päh - ti - njarg - ga nun - nu nun - nuu.
Päh - ti - nyar - ka, nun - nu nun - nuu, Päh - ti - nyar - ka, nun - nu nun - nuu.

II

III

f

ATTACCA

II

Joiku (Nordic yodel) ♩ = 66

div.

f

1. Vai - ja ai - ja ai - ja val - la - la lai a val ai - ja
Vai - ja ai - ja ai - ja val - la - la lai a val oi - ja

2. gal - guv juoi - ga didh daab - ba val val su la val tša - al - miev
Joi - ká - lok a!, joi - ká - lok val - la - la na - pom - nak sze - mé - rdí

3. gu ben mu - diin bal - vai dan sag - ga ja av - vav ai - ja
Né - ha axt a tel - hō el - bo - rit - ja av - vav oi - ja

4. men ben suot - tas lä val gu ben val beäi vie val baa - aai - ta
De ha út - ra ráim - sūt, ak - kor az - tün ör - ven - de - zek vé - le.

5. die ben tšák - kah al - bmaai lin - sa - a lai a val ai - ja
É - gíg koi - nyút ak - kor még a hegy is a val oi - ja

6.=1.

ai - jaa ai - jaa

6x

sub. pp (eco)

1.-6. ai - ja a val ai - ja ai - ja
ai - ja a val oi - ja ai - ja

pp

ATTACCA

8. Pähtinjarga nunnu nunnuu/ Tunturin rinteillä (lapp) [8:19-9:42](#)

9. Vepsän poluilla 9. On Vepsian Pathways

(Vepsäläinen/Vepsian)

Allegretto ♩ = 108

f *sub. p*

I aa 1.- 4. uu

II

III

p *p*

1.- 4. uu

1.- 4. Tšitš - koh - tjem, tši - be - roh - tjem, as - tuh - ta - gam, mä - neh - ta - gam,
Hü - gocs - kám, hu - gi - cács - kám, - e - rič - jünk már, in - dul - junk már,

cresc. *mf*

uu *mf*

1.- 4. jok - seh - ta - gam, o - leh - ta - gam, kuu - dai - žii - mu, ku - joi - žii - mu,
szed - jük lá - bunk, szed - jük gyor - san, a - ra - nyo - zott, ő - vé - nyün - kón,

cresc. *f*

uu *f*

1.- 4. ra - hai - žii - mu, ran - dai - žii - mu, U - kah - ta - gam, ha - lah - ta - gam,
e - züs - tö - zott, par - tunk men - tón, hal - kan men - jünk, - hal - kan, hal - kan,

f

1. Ku - lišt, ku - lišt sjö - täe tat - koo
Meg - hal - lot - ta é - des - a - párn

2. Ku - lišt, ku - lišt sjö - täe mam - koo
Meg - hal - lot - ta é - des - a - nyám

3. Ku - lišt, ku - lišt sjö - täe vei - koo
Meg - hal - lot - ta az én - bá - tyám

4. Ku - lišt, ku - lišt sjö - täe tsits - koo
Meg - hal - lot - ta a nõ - vé - rem

p (sussurando)

1.-4. ii ken miš - pää ni ku - lišt - taliz
sen - ki, sen - lö, meg ne hal - ja.

f

1.-3. 1. su - ren kas - ken tsap - te - sa - ze.
a nyí - res - ben tá - vá - gás - kor.
2. su - ren pa - lan rahn - de - sa - ze.
a nagy föl - dön ka - szá - lás - kor.
3. su - roo orj - hoo kün - te - sa - ze.
nagy lo - vá - val szán - tás köz - ben.

4. tan - haa pöü - hán vi - zu - des.
mí - kor ken - dert áz - tá - tott.

f *p* *f* *p*

f *p* *f* *p*

9. Tsitskohtjem, tsiberohtjem/ Vepsän (vepsze) [9:43-11:43](#)

10. Eepoksen alku 10. Prologue to the Epic

(Inkeroinen/Izhorian)

Andante pesante $\text{♩} = 72$

f marcando

8x

I
II

1. Ment az em - ber, szán - ta - ni ment a ha - tár - ba vír - ra - dat
2. Ott szán - tott már tíz ba - ráz - dát, ti - zet vagy még szá - zat is
3. ba - ráz - dá - kat, ti - zet, szá - zat egy nagy fa - tönk, kö - ré - be,
4. szán - tott fa - tönk, fa - törzs kö - rött. A fa - törzs két - té - re - pedt,
5. két - té ha - sadt a fa tönk - je, szű - le - tett két ti - úcs - ka
6. e - gyik nő - dö - gőlt Un - nó - ban, a má - sik Kar - ja - lá - ban.
7. Un - nó - ban nőtt, cse - pe - re - dett, lett nagy em - ber Un - tar - mó,
8. Kar - ja - lá - ban cse - pe - re - dett lett a nagy Ka - ler - vik - kó.

III

f

1. Ment az em - ber, szán - ta - ni ment a ha - tár - ba vír - ra - dat
2. Ott szán - tott már tíz ba - ráz - dát, ti - zet vagy még szá - zat is
3. ba - ráz - dá - kat, ti - zet, szá - zat egy nagy fa - tönk, kö - ré - be
4. szán - tott fa - tönk, fa - törzs kö - rött. A fa - törzs két - té - re - pedt,
5. két - té ha - sadt a fa tönk - je, szű - le - tett két ti - úcs - ka
6. e - gyik nő - dö - gőlt Un - nó - ban, a má - sik Kar - ja - lá - ban.
7. Un - nó - ban nőtt, cse - pe - re - dett, lett nagy em - ber Un - tar - mó,
8. Kar - ja - lá - ban cse - pe - re - dett lett a nagy Ka - ler - vik - kó.

ATTACCA

10. Mäni miisi köntämähä/ Eepoksen alku (inkeri) [11:44-13:04](#)

11. Tammipuu

11. The Oak Tree

(Vatjalainen/Votic)

Rustico $\text{♩} = 88$

f cantabile

Mi - kä puu tsü - lää ta - ka - na? Tam - mi - puu tsü - lää ta - ka - na.
Mi - lyen tács - ka é - lu - vé - gen? Tölgy - tács - ka a é - lu - vé - gen.

Mi - kä tam - möö lad - vu - võ - za? Tsä - tsüt tam - möö lad - vu - võ - za.
Mi az tölgy - nek lom - bo - sá - ban? Böl - csó tölgy - nek lom - bo - sá - ban.

p *f* *3x*

1. Mi - kä tsät - tsü - vee süä - me - zä? Öl - göt tsät - tsü - vee süä - me - zä.
Mi az böl - csó bel - se - je - ben? Szal - ma böl - csó bel - se - je - ben.
2. Mi - kä öl - ki - lo - jöö pää - lä? Hun - tu öl - ki - lo - jöö pää - lä.
Mi az ott a szal - mács - ká - ban? Pó - lyács - ka a szal - mács - ká - ban.
3. Mi - kä hun - nuu hul - põ - lo - za? Vel - lo hun - nuu hul - põ - lo - za.
Mi az ott a pó - lyács - ká - ban? Fi - úcs - ka a pó - lyács - ká - ban.

ku kuk - ku kuk - ku kuk - ku kuk - ku kuk -

Mi - kä vel - lol - la tšä - e - zä? Tšir - vez vel - lol -
 Mi az fi - ú - nak ke - zé - ben? Fej - sze fi - ú -

ku kuk - kuu

marcato

la tšä - e - zä. Ku - hõõ laas - su lan - kõ - noo - za, sin - ne tše - rik - ko
 nak ke - zé - ben. A - ho - vá a for - gács e - sák, o - da temp - lom

kuk - kuu

teh - tä - nõõ - zä.
 é - pít - te - fik

kuk - kuu

ATTACCA

11. Mikä puu tsylää takana?/ Tammipuu (vót) [13:05-13:59](#)

12. Paimenessa 12. Herding Song

(Karjalainen/Karelian)

Pastorale $\text{♩} = 92$

I
II
III

p

mm

Solo

mf

(⁹)

1. Pät - re haj - tom te - he - ne - im, U - ves rét - re, zöld me - ző - re,
2. Jé - zus u - runk - nak a nya - rán, U - runk is - te - nünk - nek nya - rán.

I
II
III

mm

mm

3x

1. Füz - tét ál - li - tok boj - tár - nak, köly - tét ha - za - te - re - lő - nek,
2. gaz - dám - nak nem kell ke - res - se, gazd - asz - szony nem kell ta - lál - ja.
3. An - nık - ki er - dőm is - te - ne, er - dő drá - ga ű - gye - lő - je,

3x

mm

Vi - gyázd, ű - gyel - jed a bar - mot...

mm

1. hadd lel - je - ked - vét gazd - asz - szony, hadd ű - rül - jön ház gaz - dá - ja.
2. Pász - tor - lány - ka ő - rő - mé - re, pász - tor le - gény - ke ked - vé - re !

mm

I
II
III

mm

rit.

ATTACCA

12. Piästän lehmäni leholla/ Paimenessa (karjalai) [14:00-15:43](#)

13. Ankarat on aallot

13. Mighty Waves

(Suomalainen/Finnish)

INTRODUZIONE

Elegico ♩ = 100

The musical score is written for three staves, labeled I, II, and III. Each staff begins with a piano (*p*) dynamic marking. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 4/4. The tempo is marked 'Elegico' with a quarter note equal to 100 beats per minute (♩ = 100). The score is divided into two main sections. The first section, labeled 'INTRODUZIONE', consists of four measures. The second section, labeled '(rit. per finire)', consists of four measures and ends with a 'FINE' marking. The vocal lines are indicated by 'uu' under the notes. The accompaniment features a mix of eighth and quarter notes, with some measures containing rests. The final section is marked with a 'rit.' (ritardando) instruction.

mf

1. Ka - kukk hang - ja mesz - szí - ről hall - szik Szai - ma mesz - szí part - já - ról,
 2. Vad ví - har van, zúg - nak a ha - bok, kí - csik a csó - na - kok a par - ton.
 3. Sas rő - pül könny kék ég a - latt, ré - ce úsz - kál a ha - bok - ban.

p

p

uu uu uu uu

p

p

mf

1. Nin - cse a par - ton egy csó - nak, ga - lam - bo - mat a - kí át - hoz - za.
 2. Csó - na - kok a par - ton kí - csiny - kék, ga - lam - bom új - ja - i pi - ciny - kék.
 3. Ga - lam - bom itt ma - raott a par - ton, el nem in - dul - hat már e na - pon.

DA CAPO INTRODUZIONE

13. Kukkuu, kukkuu, kaukana kukkuu/ Ankarat aallot (finn) [15:44-17:27](#)

14. Meren rannalla

14. On the Seashore

(Liiviläinen/Livonian)

Andantino ♩ = 92

I

II *f*

III

1.- 2. Tši - tšo - lin - kist,
Csi - csó - ma - dár,

tši - tšo - lin - kist,
csi - csó - ma - dár,

ni um aai - ga
itt az i - dő,

il - ző nuu - ző,
itt kell kel - ní,

pp

1.- 2. Tši - tšo - lin - kist,
Csi - csó - ma - dár,

tši - tšo - lin - kist,
csi - csó - ma - dár,

ni um aai - ga
itt az i - dő,

il - ző nuu - ző.
itt kell kel - ní,

sub. pp

1.- 2. tši - tšoo,
csi - csó,

tši - tšoo.
csi - csó.

sub. pp

1.- 2. tši - tšoo,
csi - csó,

tši - tšoo.
csi - csó.

p poco a poco crescendo

1. Lii - bist lies - taad
Kõ - vér ha - lat

2. Jõ - vaad luuo - möd
Jõ zsák - mányt a

mäd - dö mier - rō,
ten - ge - rünk - be,

mäd - dö möt - sõ,
mi er - dōnk - be,

gra - baad lies - taad
so - vány ha - lat

su - duud, ok - šiid
tar - kast, med - vét

muu - zō mier - rō.
más ten - ger - be,

muu - zō möt - sõ,
más er - dö - be,

p poco a poco crescendo

1. Lii - bist lies - taad mäd - dö mier - rō, gra - baad lies - taad muu - zō
Kõ - vér ha - lat ten - ge - rünk - be, so - vány ha - lat más ten -
2. Jõ - vaad luuo - möd mäd - dö möt - sõ, su - duud, ok - šiid muu - zō
Jõ zsák - mányt a mi er - dōnk - be, tar - kast, med - vét más er -

p poco a poco crescendo

1. Lii - bist lies - taad mäd - dö mier - rō, gra - baad lies - taad muu - zō mier - rō.
Kõ - vér ha - lat ten - ge - rünk - be, so - vány ha - lat más ten - ger - be,

2. Jõ - vaad luuo - möd mäd - dö möt - sõ, su - duud, ok - šiid muu - zō möt - sõ.
Jõ zsák - mányt a mi er - dōnk - be, tar - kast, med - vét más er - dö - be,

1.- 2. tši - tšoo,
csi - csó,

tši - tšoo.
csi - csó.

1. mier - rō, tši - tšoo,
ger - be, csi - csó,

2. möt - sõ, tši - tšoo,
dö - be, csi - csó,

tši - tšoo.
csi - csó.

tši - tšoo.
csi - csó.

mf sempre poco a poco crescendo

1. Jö - vaad puuo - šöd mäd - dö kil - lö, köz - zist puuo - šöd muu - zö kil - lö,
 Ű - gyes le - gényt mi fa - lunk - ba, rossz fi - ú - kat más fal - vak - ba,
 2. Knaš - šöd nei - tsöd mäd - dö kil - lö, năjou - kőd nei - tsöd muu - zö kil - lö,
 Szép lyá - nyo - kat mi fa - lunk - ba, csú - nyá - kat meg más fal - vak - ba,

1.-2. Tši - tšoo, tši - tšoo.
 csi - csó, csi - csó.

mf sempre poco a poco crescendo

1. Jö - vaad puuo - šöd mäd - dö kil - lö, köz - zist puuo - šöd muu - zö kil - lö,
 Ű - gyes le - gényt mi fa - lunk - ba, rossz fi - ú - kat más fal - vak - ba,
 2. Knaš - šöd nei - tsöd mäd - dö kil - lö, năjou - kőd nei - tsöd muu - zö kil - lö,
 Szép lyá - nyo - kat mi fa - lunk - ba, csú - nyá - kat meg más fal - vak - ba,

1. kil - lö, tši - tšoo, tši tšoo.
 vak - ba, csi - csó, csi csó,
 2. kil - lö, tši - tšoo, tši tšoo.
 vak - ba, csi - csó, csi csó.

mf sempre poco a poco crescendo

1. Jö - vaad puuo - šöd mäd - dö kil - lö, köz - zist puuo - šöd muu - zö kil - lö.
 Ű - gyes le - gényt mi fa - lunk - ba, rossz fi - ú - kat más fal - vak - ba,
 2. Knaš - šöd nei - tsöd mäd - dö kil - lö, năjou - kőd nei - tsöd muu - zö kil - lö.
 Szép lyá - nyo - kat mi fa - lunk - ba, csú - nyá - kat meg más fal - vak - ba,

1.-2. tši - tšoo, tši - tšoo.
 csi - csó, csi - csó.

f

Tši - tšo - lin - kist, tši - tšo - lin - kist, ni um aai - ga il - zō nuu - zō,
 Csi - csó - ma - dár, csi - csó - ma - dár, itt az i - dő, töl kell kel - ni,

Tši - tšo lin - kist, tši - tšo lin - kist, ni um aai - ga il - zō nuu - zō, tši - tšo,
 Csi - csó - ma - dár, csi - csó - ma - dár, itt az i - dő, töl kell kel - ni, csi - csó,

ff *pp*

tši - tšo,
 tši - tšo,
 csi - csó.

pp

Tši - tšo - lin - kist, tši - tšo - lin - kist, ni um aai - ga il - zō nuu - zō,
 Csi - csó - ma - dár, csi - csó - ma - dár, itt az i - dő, töl kell kel - ni,

Tši - tšo lin - kist, tši - tšo lin - kist, ni um aai - ga il - zō nuu - zō, tši - tšo,
 Csi - csó - ma - dár, csi - csó - ma - dár, itt az i - dő, töl kell kel - ni, csi - csó,

ppp

tši - tšo,
 csi - csó,

tši - tšo,
 csi - csó,

tši - tšo,
 csi - csó,

tši - tšo,
 csi - csó,

14. Tsittsolunkist, tsitsolinkist/ Meren rannalla (lív) [17:28-18:46](#)

15. Maailman synty

15. The Creation of the World

(Virolainen/Estonian)

A Vivace ♩ = 76

Üks on õu - na - puu mā - ei - la.
Egy dom - bon egy gyű - mölcs - fács - ka,

Esilaulajad/Chanters:

1.-3.

1. Üks on õu - na - puu mā - ei - la, -ei - la,
Egy dom - bon egy gyű - mölcs - fács - ka, fács - ka
2. üks on ok - sa õu - na - puus - sa, -puus - sa,
gyű - mölcs - fács - ka - nak egy á - ga, á - ga
3. üks on õi - le ok - sa peal - la, peal - la,
az ág - nak egy kis - vi - rá - ga, vi - rá - ga
4. üks on õu - na õi - le peal - la, peal - la,
kis - vi - rá - gon egy al - mács - ka, al - mács - ka

1. -ei - la, üks on õu - na - puu mā - ei - la,
Egy dom - bon egy gyű - mölcs - fács - ka, fács - ka

2. puus - sa, üks on ok - sa õu - na - puus - sa,
gyű - mölcs - fács - ka - nak egy á - ga, á - ga

3. peal - la, üks on õi - le ok - sa peal - la,
az ág - nak egy kis - vi - rá - ga, vi - rá - ga

4. peal - la, üks on õu - na õi - le
kis - vi - rá - gon egy al - mács - ka. →

B

4.

p

1. Tu - li ük - si
Egy - sze - ri - ben

2. sai ük - si sa -
egy nagy i - dő

3. vee - re - tas őu -
víz - be vit - te

4. Mis sest őu - nast
Mí - vé lett a

5. Őu - nast sün - dis
Ma - dár - rá lett

6. pü - ha pür - je -
győ - nyő - nő kis,

sub. f

p

peal - la.
páál - lá.

Tu - li ük - si suu - ri tuu - li.
Egy - sze - ri - ben nagy szél tá - madt

sub. f

p

1. 5. 6.

1. suu - ri tuu - li, tu - li ük - si suu - ri tuu - li,
nagy szél tá - madt, Egy - sze - ri - ben nagy szél tá - madt,

2. du - ne il - ma, sai ük - si sa - du - ne il - ma,
ke - re - ke - deit, egy nagy i - dő ke - re - ke - deit,

3. na ve - de - je, vee - re - tas őu - na ve - de - je.
az al - mács - kát víz - be - vit - te az al - mács - kát,

4. sün - di nek - se, mis sest őu - nast sün - di nek - se?
kis al - mács - ka Mí - vé lett a kis al - mács - ka?

5. sir - je lín - du, őu - nast sün - dis sir - je lín - du,
győ - nyő - nő - vé, ma - dár - rá lett, győ - nyő - nő - vé,

6. lín - nu ke - ne, pü - ha pür - je lín - nu - ke - ne.
szent ma - dár - rá, győ - nyő - nő kis, szent ma - dár - rá.

p

C

mp

1. Len - de - lek - si lin - nu -
Röp - dö - sött a kí - csiny

2. len - de - lek - si, loo - ge -
hol föl - szál - lott, hol le -

3. len - das mei - e le - pi -
bé - re - pült egy é - ger -

4. kuk - kus mei - e kop - pe -
ott cse - ve - gett, ott csi -

sub. f

Len - de - lek - si lin - nu - ke - ne.
Röp - dö - sött a kí - csiny ma - dár,

p

sub. f

p

1.- 3. 4.

1. ke - ne, len - de - lek - si lin - nu - ke - ne,
ma - dár, röp - dö - sött a kí - csiny ma - dár,

2. lek - si, len - de - lek - si, loo - ge - lek - si,
szál - lott, hol föl - szál - lott, hol le - szál - lott,

3. kui - e, len - das mei - e le - pi - kui - e,
kert - be, bé - re - pült egy é - ger - kert - be,

4. li - e, kuk - kus mei - e kop - pe -
cser - gett, ott cse - ve - gett, ott csi -

mp

mp

-li - e.
cser - gett.

mp

1. Hak - kas siis pe - sa te -
Az - tén fész - ket kez - dett

2. ri - gu - des - ta, raa - gu -
á - gacs - kák - ból, bo - gocs -

3. va - na vit - sa - var - bu -
bo - gocs - kák - ból, vesz - szőcs -

4. Te - gi ku - u, ta - gi
hó - nap - ja is, ket - tő

5. poo - le kuu - da kol - ma -
mind - járt há - rom is már

6. Sai see pe - sa val - mi -
Ak - kor - ra lett kész a

sub. f

Hak - kas siis pe - sa te - ge - ma.
Az - tén fész - ket kez - dett - rak - ni.

p

L-5. 6.

1. ge - ma, hak - kas siis pe - sa te - ge - ma,
rak - ni Az - tén fész - ket kez - dett rak - ni

2. des - ta, ri - gu - des - ta, raa - gu - des - ta,
kák - ból, á - gacs - kák - ból, bo - gocs - kák - ból,

3. des - ta, va - na vit - sa - var - bu - des - ta,
kák - ból, bo - gocs - kák - ból, vesz - szőcs - kák - ból,

4. kak - si, te - gi ku - u, te - gi kak - si,
is már, hó - nap - ja is, ket - tő is már,

5. ta - gi, poo - le kuu - da kol - ma - ta - gi,
ne - ki, mind - járt há - rom is már ne - ki.

6. ek - si, sai see pe - sa val - mi -
ké - szek, ak - kor - ra lett kész a

mp

-ek - si,
fé - szek,

E

mf

1. hak - kas ta mu - ne mu -
to - já - so - kat kez - dett

2. mu - nes ku - u, mu - nes
toj - ja ő - ket már egy

3. poo - le kuu - da kol - ma -
két hó - nap - ja, há - rom

4. ná - da - li - ku nel - ja -
e - gyi - ket a má - sik

5. Sa - id siis mu - nad mu -
Ak - kor meg - volt mind a

f *p*

hak - kas ta mu - ne mu - ne - ma,
to - já so - kat kez - dett toj - ni.

1. ne - ma, hak - kas ta mu - ne mu - ne - ma:
toj - ni to - já - so - kat kez - dett toj - ni:

2. kak - si, mu - nes ku - u, mu - nes kak - si,
ha - va, toj - ja ő - ket már egy ha - va,

3. ta - gi, poo - le kuu - da kol - ma - ta - gi,
is már. két hó - nap - ja, há - rom is már.

4. ta - gi, ná - da - li - ku nel - ja - ta - gi,
u - tán, e - gyi - ket a má - sik u - tán,

5. ne - tud, sa - id siis mu - nad mu -
to - ják ak - kor meg - volt mind a

1.- 4. 5.

-ne - tud,
to - ják.

mf *mf*

mf

1. hak - kas poe - gi hau - du -
Kezd - te ak - kor köi - tö -

2. hau - dus ku - u, hau - dus
köi - tö - get - te hó - nap -

3. poo - le kuu - da kol - ma -
hó - nap - ja már, ket - tö

4. ná - da - li - ku nei - ja -
mind - járt há - rom is már

5. vee - ran - di - ku vii - e -
négy hó - nap - ja, öt is

6. Said po - jad ve - ri - su -
Meg - let - tek a kis - fi -

f *p*

hak - kas poe - gi hau - du - mai - e,
Kezd - te ak - kor köi - tö - get - ni:

f *p*

1.-5. 6.

1. mai - e, hak - kas poe - gi hau - du - mai - e:
get - ni Kezd - te ak - kor köi - tö - get - ni:

2. kak - si, hau - dus ku - u, hau - dus kak - si,
ja már köi - tö - get - te hó - nap - ja már

3. ta - gi, poo - le kuu - da kol - ma - ta - gi,
is már, hó - nap - ja már, ket - tö is már,

4. ta - gi, ná - da - li - ku nei - ja - ta - gi,
ne - ki, mind - járt há - rom is már ne - ki,

5. ta - gi, vee - ran - di - ku vii - e - ta - gi,
van már. négy hó - nap - ja, öt is van már.

6. li - je, said po - jad ve - ri - su - -li - je,
ó - kák meg - let - tek a kis - fi - ó - kák,

mf *mf*

G *f*

1. hak - kas poe - gi pil - lu -
kezd - te ő - ket ha - ji -

2. űhe pani kuuk - si ku - ma -
e - gyet hold - nak vi - lá -

3. teise pani tá - heks tae - va -
e - gyet csil - lag - nak csil -

4. kol - mas pae - vaks paa - le
har - ma - di - kat ég - re

p

hak - kas poe - gi pi - lu ta - ma,
kezd - te ő - ket ha - ji gál - ni:

f *p*

L- 3. 4.

1. ta - ma, hak - kas poe - gi pil - lu - ta - ma:
gál - ni kezd - te ő - ket ha - ji - gál - ni:

2. mai - e, űhe pani kuuk - si ku - ma - mai - e,
git - ni, e - gyet hold - nak vi - lá - git - ni,

3. ai - e, teise pani tá - heks tae - va - ai - e,
log - ni, e - gyet csil - lag - nak csil - log - ni,

4. il - ma, kol - mas pae - vaks paa - le il - ma.
nap - nak har - ma - di - kat ég - re nap - nak.

f

CODA

ff

...tak - se,
...ve - ket

ff

Sealt need
On - nan

tun - nid
mér - jük

tun - ne -
a na -

tak - se,
po - kat

sealt need
On - nan

...tak - se,
...ve - ket

tun - nid
mér - jük

tun - ne -
a na -

tak - se,
po - kat

sealt need
on - nan

a - jad
mér - jük

ar - va -
az é -

...tak - se,
...ve - ket

...tak - se,
...ve - ket

tak - se,
ve - ket

sealt need
on - nan

a - jad
mér - jük

ar - va -
az é -

tak - se,
ve - ket

15. Üks on öanapuu mäellä/ Maailman syntä (észt) [18:47-22:45](#)

A 15 kórusdal magyar fordítását Albert Zsuzsanna és Kádár György készítette

